

ماهی که روزهایش برابر انسان است

نوعی ماهی نابینا و ساکن غارهای اعماق آب در سومالی با وجود نابینایی زمان را تشخیص می‌دهد اما روز برای این ماهی‌ها دو برابر روز انسانها است.

دو میلیون سال زندگی در تاریکی
ماهی که روزهایش برابر انسان است
جام جم آنلاین: نوعی ماهی نابینا و ساکن غارهای اعماق آب در سومالی با وجود نابینایی زمان را تشخیص می‌دهد اما روز برای این ماهی‌ها دو برابر روز انسانها است.

به گزارش مهر، بیشتر جانوران از ساعت درونی بدن یا ریتم شبانه روزی برخوردارند که طول آن در حدود 24 ساعت بوده و بر اساس چرخه نور و تاریکی شب و روز تنظیم می‌شود. اما تیمی بین المللی از دانشمندان نشان دادند نوعی خاص از ماهی‌های غارنشین نابینا از ریتم 24 ساعته ای برخوردارند که در آن روز 47 ساعته است.

غارماهی از حدود دو میلیون سال پیش تا کنون در تاریکی غارها در زیر صحرای سومالی در انزواهی کامل زندگی کرده است. محققان موسسه کارلسروهه می‌گویند این گونه‌های خاص از این جهت برای مطالعه انتخاب شده اند که از چرخه شب و روز طبیعی به دور بوده اند.

در روند تکاملی این ماهی‌ها، چشم‌ها، رنگ پذیری و حرارت سنجی از بین رفته اند زیرا در محیط تاریکی مطلق زیر زمین ماهی‌ها نیازی به این توانایی‌ها ندارند. اما اینطور به نظر می‌رسد نبودن شب و روز در محیط زندگی تغییرات اساسی تری نیز در ریتم زندگی غارماهی‌ها به وجود آورده است.

حساسیت به نور

ساعت داخلی بدن بیشتر پستانداران کمی بیشتر از 24 ساعت است که البته این ویژگی برای هر فرد متفاوت بوده و به واسطه نور تنظیم می‌شود. در مقیاس کوچکتر ساعت بدن توسط ژنهای ساعتی در بدن تنظیم می‌شوند که به صورت مداوم و در زمانهای مختلفی از روز خاموش و روشن می‌شوند، فرایندی که با چرخه شب و روز بر اساس میزان تابش نور همگام است.

با اینکه نور معمولاً به واسطه چشم‌ها ردیابی می‌شوند اما بیشتر سلول‌های بدن نسبت به میزان شدت نور از خود واکنش نشان می‌دهند، ردیاب‌هایی که در بدن جانداران دیگر به ویژه ماهی‌ها نقش بسیار مهمی را به عهده دارند. این به آن معنی است که حتی با وجود از بین رفتن چشمها در غارماهی بدن آنها باید هنوز بتواند نسبت به نور از خود واکنش نشان دهد.

با این همه مقایسه ردیابی نور توسط غارماهی‌ها و دیگر ماهی‌های عادی نشان می‌دهد غارماهی‌ها نسبت به نور خارجی و محیطی هیچ یک از واکنشهای ماهی‌های عادی را از خود نشان نمی‌دهند. پس از دو میلیون سال زندگی در غار در واقع غارماهی نیازی به واکنش نشان دادن به نور ندارد و ساعت داخلی بدن آنها نیز این را نشان می‌دهد.

اما این ماهی‌های نابینا از ساعت درونی بدن برخوردارند که با محرك‌هایی به جز نور واکنش نشان می‌دهند. غذا دادن به ماهی‌های عادی مانند زبرا فیشهای و غارماهی‌ها در ساعت‌هایی منظم و تعیین شده نشان داد این ماهی‌ها بر اساس غذای دریافت شده ریتم 24 ساعته خود را تنظیم می‌کنند. در واقع محققان دریافتند زمانی که غارماهی‌ها برای آغاز چرخه 24 ساعته بدن به حال خود رها می‌شوند، روز آنها 47 ساعت طول می‌کشد.